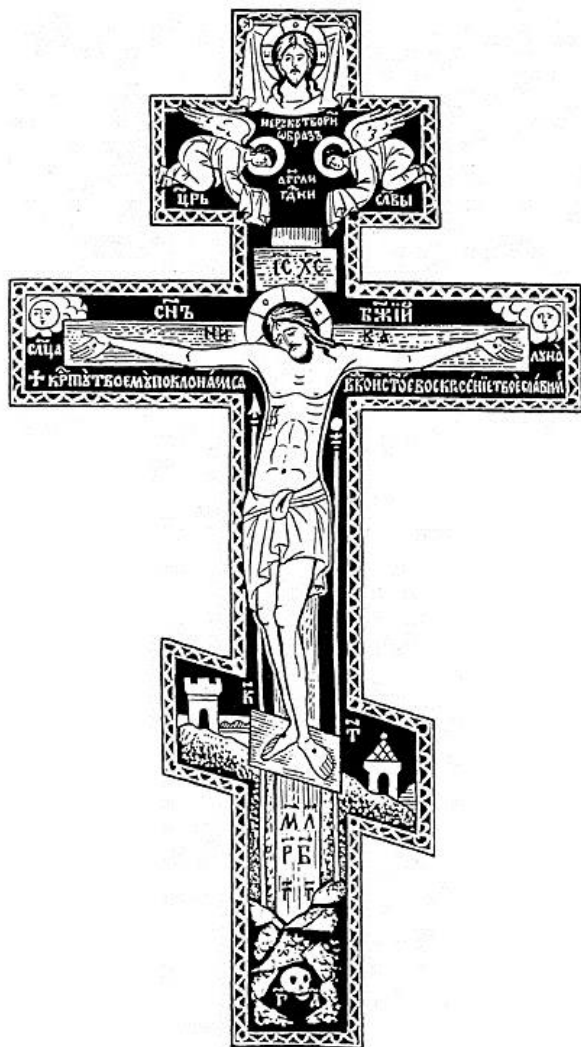

IKONOK ÉS GONDOLATOK A SZENT NAGYHÉTRE,

Krisztus Urunk szenvedése és feltámadása emlékére

Ezek a lapok segíthetnek átélni az ünnepi napokat. És segíthetnek egy kicsit többet megismerni és megérteni a húsvéti titokból.

A következő oldalakon a Nagyhét és a Húsvét eseményei vannak összesűrítve:

egy ikon – amit a kisebbek akár ki is színezhetnek,
egy idézet – ami az ünnepi napról szól,
egy leírás – az ünnepi nap történéseiről,
és néhány kérdés az illető nappal kapcsolatban. (A lehetséges válaszok és magyarázatok is ide vannak írva.)

A KERESZT-ÍKON ÓSZLÁV FELIRATAI

A kereszt felső részén,
vagy az áldó Atya vagy a „Nem kézzel festett kép” alatt az angyalok között:

Az Úr angyalai

A leboruló angyalok alatt: Dicsőség Királya

A belső keresztfán, a felirat (a rövidítés jelentése):

ИИЦИ = Názáreti Jézus a Zsidók Királya (INRI = INBI = NJZsK)

IC XC = Jézus Krisztus

Krisztus Teste fölött: Isten Fia

A glóriában, a keresztben:

О ΩΝ = Aki Van = A Létező = az Örökkévaló

A Kereszt két oldalán a két égitest alatt:

Nap

Hold

A Kereszt hosszú (vízszintes) szára alatt:

A te Kereszted előtt leborulunk, Urunk,

és a te Szent Föltámadásodat dicsőítjük!

A lándzsa és az izsópra tűzött szivacs mellett rövidítések:

K = kopja

T = szivacs

Jézus lábánál, a lábtartó alatt:

МЛ ПБ = A vesztőhely lett a Paradicsom (kapuja).

ΓΓ = Golgota-hegy

ΓΑ = Ádám koponyája

Lázár-szombat

(Virágvasárnap előtti szombat)

Lázár föltámasztása

**„Én vagyok a föltámadás és az élet.
Aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog.
Mindaz, aki belém vetett hittel él,
nem hal meg sohasem.”**

(Szent János evangéliuma 11,25-26)

Jézus meglátogatja barátja, Lázár családját, s ezekkel a gondolatokkal vigasztalja testvéreit, Máriát és Mártát.

Ezek után meglátogatja a negyedik napos halott Lázár sírját, és föltámasztja őt. Megmutatja tanítványainak és a népnek, hogy az élet és halál fölött is van hatalma.

1.1. Mit mond magáról, milyen kijelentést tesz Jézus magáról Mártának és Máriának?

(„Én vagyok a föltámadás és az élet!” Jézus Szent János evangéliumában gyakran mond ilyet: „Én vagyok...” Így mutatkozott be hajdan Isten a lángoló csipkebokorban Mózesnek: „Én vagyok, aki vagyok” – ti. aki örökké van = Örökkévaló.)

1.2. Mit kér Jézus a barátaitól?

(Hitet – Hiszed-e ezt? A csoda sohasem csupán az, ami egyszerűen megtörténik, hanem az, ami utána bennünk megváltozik vagy megjavul. Ehhez pedig hinni kell Istenben!)

1.3. Mi a hit próbája? Miben látszik meg, hogy – nemcsak elméletben, hanem – valójában is hiszünk?

(A hit a cselekedetekben mutatkozik meg. Itt éppen abban, hogy ki merik nyitni a negyednapos Lázár sírját.)

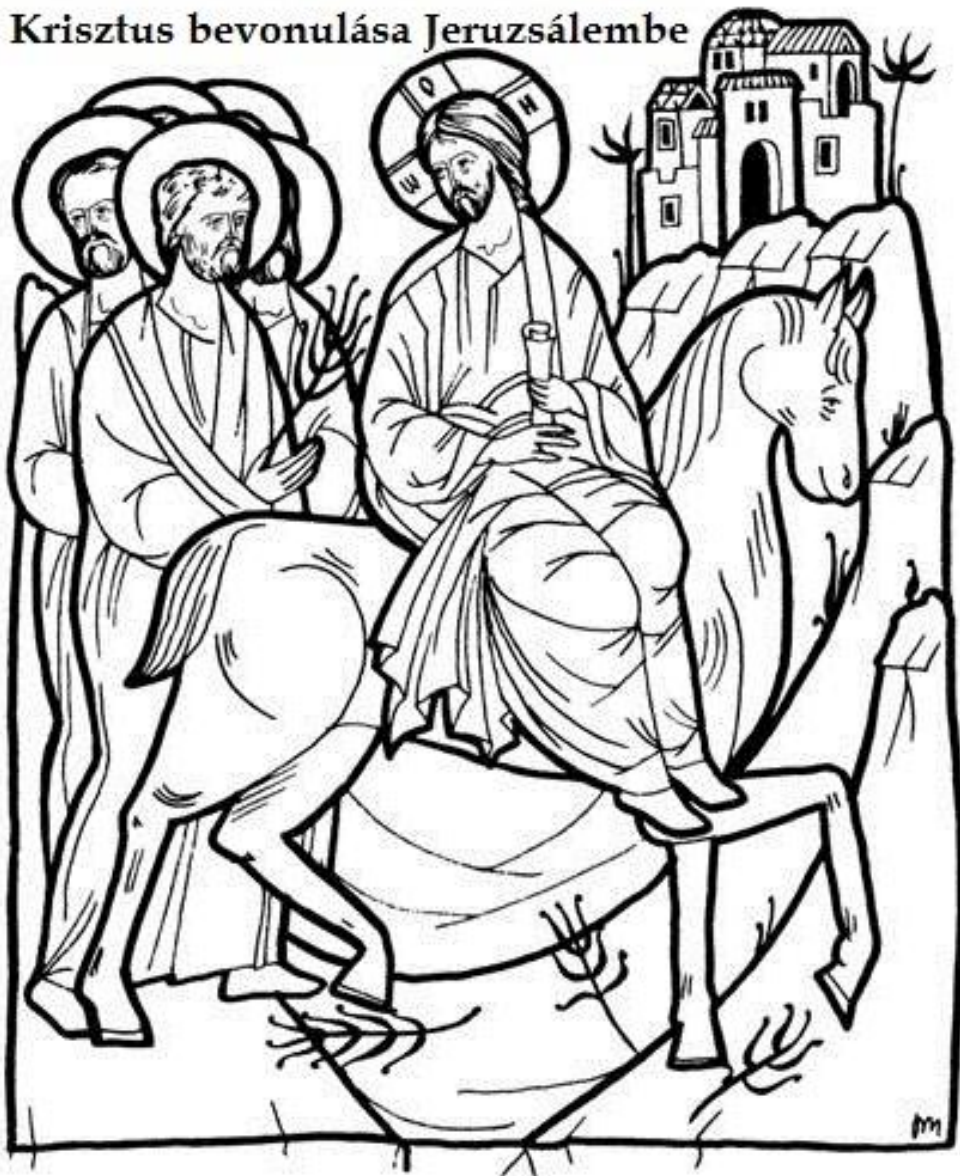
1.4. Megtudták-e sokan, hogy Jézus föltámasztotta a negyednapos halott Lázárt?

(Az egész faluban és a környéken azonnal elterjedt ez a hír, sőt a farizeusoknak és főpapoknak is hamar elmondták.)

Virágvasárnap

Krisztus bevonulása Jeruzsálembe

**„Ágakkal kezeinkben és megtisztult lélekkel
mi is, mint ama gyermekek,
dicsérjük híven Krisztust,
mint Uralkodónknak fennhangon kiáltván:
Áldott vagy, Üdvözítő, ki e világra jöttél
megváltani Ádámot az ősi átoktól!”**

(A reggeli istentiszteletből)

Lázár föltámasztása után Jézus úgy vonul be Jeruzsálembe, mint egy győztes hadvezér. Bár ló helyett szamárháton jön, de az ujjongó tömeg lába elé teríti ruháját, pálmaágakkal integetve hozsannát zeng neki.

2.1. Miért verődött össze jelentős tömeg, amikor Jézus be akart menni Jeruzsálembe?

(Lázár föltámasztásának hírére jöttek az emberek, és látni akarták Jézust és Lázárt is.)

2.2. Miért hívjuk „virág”-vasárnapnak ezt a napot? Milyen virág ill. növény tartozik ehhez az ünnephez?

(A nyugati nyelveken pálma-vasárnap a neve – Palmsonntag, Palm Sunday, Domenica delle Palme... –, hiszen pálmaágakat lengettek Jézus hódolói, és pálmaágakat tettek a szamár lába elé. A mi ünnepi virágunk a barka: a fűzfa barkásan rügyes ága.)

2.3. Mit jelent az, hogy „hossannát zengenek”?

(Hozsanna egy héber-zsidó eredetű szó. Hozsanna azt jelenti, hogy dicsőítem az Istent. A zsidó gyermekek, miközben ezt zengték, néhány több száz éves jövendölést is megvalósítottak. Próféták jövendölték és a zsoltár költő megírta, hogy ezekkel a szavakkal fogják köszönteni a Messiást: „Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jő!”)

Nagycsütörtök

**„Vegyétek, egyétek! Ez az én Testem,
mely érettetek megtöretik...
Igyatok ebből mindnyájan!
Ez az én Vérem, az Új Szövetségé,
mely érettetek és sokakért kiontatik
a bűnök bocsánatára.”**

(A Szent Liturgiából)

Zsidó szokás szerint Jézus tanítványaival megüli a húsvéti lakomát. Hálát adnak Istennek az egyiptomi szolgaságból való szabadulásért és a tőle kapott megannyi áldásáért.

A vacsora közben Jézus nagy Titkot bíz tanítványaira: átváltoztatja a kenyeret és a bort saját testévé és vérévé.

3.1. Miről emlékeztek meg a zsidók a húsvéti vacsoránál?

(A húsvét eredeti jelentése: Pészah, Pászka = Átmenet. A Vörös-tengeren való csodálatos átmenetüket, az Egyiptomból való csodás szabadulásukat ünnepelték a zsidók.)

3.2. Miért „utolsó” vacsora a nagycsütörtöki vacsora?

(Mert másnap már délben keresztre feszítik Jézust, így ez az utolsó estéje a tanítványaival.)

3.3. Mikor nevezzük ezt a vacsorát „Titkos” vacsorának?

(Minden Szent Liturgiában így imádkozunk: „A te Titkos vacsorádnak részesévé fogadj ma engem, Isten Fia.”)

3.4. Milyen titkot bíz Jézus a tanítványaira?

(Átváltoztatja a kenyeret a saját Testévé, majd a bort pedig saját Vérévé. A vacsora végén pedig parancsot – és hatalmat, vagyis képességet – ad az apostoloknak: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!”)

Nagycsütörtök-Nagypéntek

**Megváltottál minket
drága véreddel a törvény átkától.
Keresztre szögeztetvén
és lándzsával átveretvén,
az emberekre
halhatatlanságot ömlesztél,
Üdvözítőnk, dicsőség néked!**

(A Nagycsütörtök esti Kínszenvedési Evangéliumok szertartásából)

Ha bűnt követünk el, akkor bocsánatot kell kérnünk, és vállalnunk kell a büntetést.

Isten Egyszülött Fia felvállalta helyettünk és értünk a büntetést. Szenvedett, keresztre feszítették, megölték. Még bocsánatot is kért értünk, nekünk.

És a Mennyei Atya megbocsátott érte, nekünk.

4.1. Igaz-e, hogy csak az kap büntetést, akinek nyilvánosságra kerül a bűne?

(A bűnért mindig jár büntetés. Az ember által elkövetett rengeteg bűn büntetését már nem lehetne elviselni. Ezért a Mennyei Atya küldi le Fiát, hogy az ő engedelmisségével és áldozatával felvállalja a mi bűneinkért való büntetést.)

4.2. Mi volt Jézus kereszthalálának a jelentősége?

(Felvállalta a világ bűneiért való büntetést, így nem csupán miattunk, hanem értünk halt meg.)

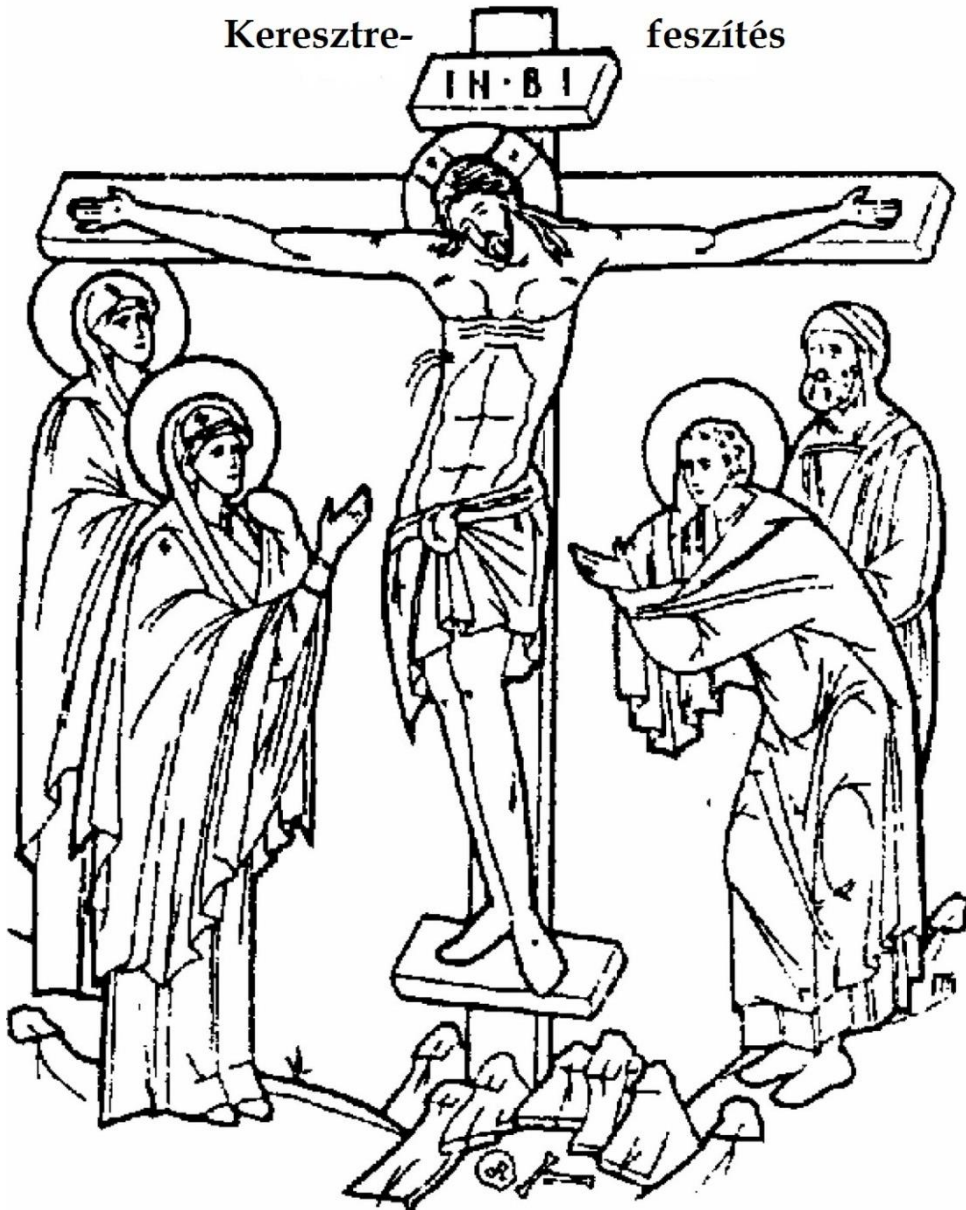
4.3. Amikor Nagypénteken délután az ember megölte az – értünk emberré lett – Istent, akkor válaszul mit tett az Atya Isten?

(„Amikor elhatalmasodott a bűn, akkor túláradt a kegyelem” – írja Szent Pál a rómaiaknak. Elfogadta Jézus Krisztus áldozatát az Isten, és mindörökké megbocsátott az egész világnak.)

Nagypéntek

Keresztre-
feszítés

**„Nem mondom ki ellenségeidnek a Titkot,
sem csókot nem adok neked, mint Júdás,
hanem mint ama gonosztevő megvallak téged:**

**Emlékezzél meg rólam, Uram,
midőn eljössz a te Országodba!”**

(A Szent Liturgiából)

Jézust elfogatják népe vezetői. Kihallgatják, majd hamis tanúk vallomása és sok-sok kínzás után a római helytartóval halálra ítéltetik. Pénteken délben keresztre feszítik.

Ő felvállalja az áldozatot, hiszen ezért jött a világra, hogy az egész világ bűnéért szenvedjen és meghaljon.

5.1. Melyik napon halt meg értünk Jézus Krisztus a kereszten?

(Pénteken, pontosabban Nagypénteken halt meg Jézus.)

5.2. Hány órakor feszítették keresztre és mikor halt meg Jézus?

(Nagypéntek délben feszítették keresztre Jézust – a nappal hatodik órájában –, és három óra múlva – a nappal kilencedik órájában – halt meg.)

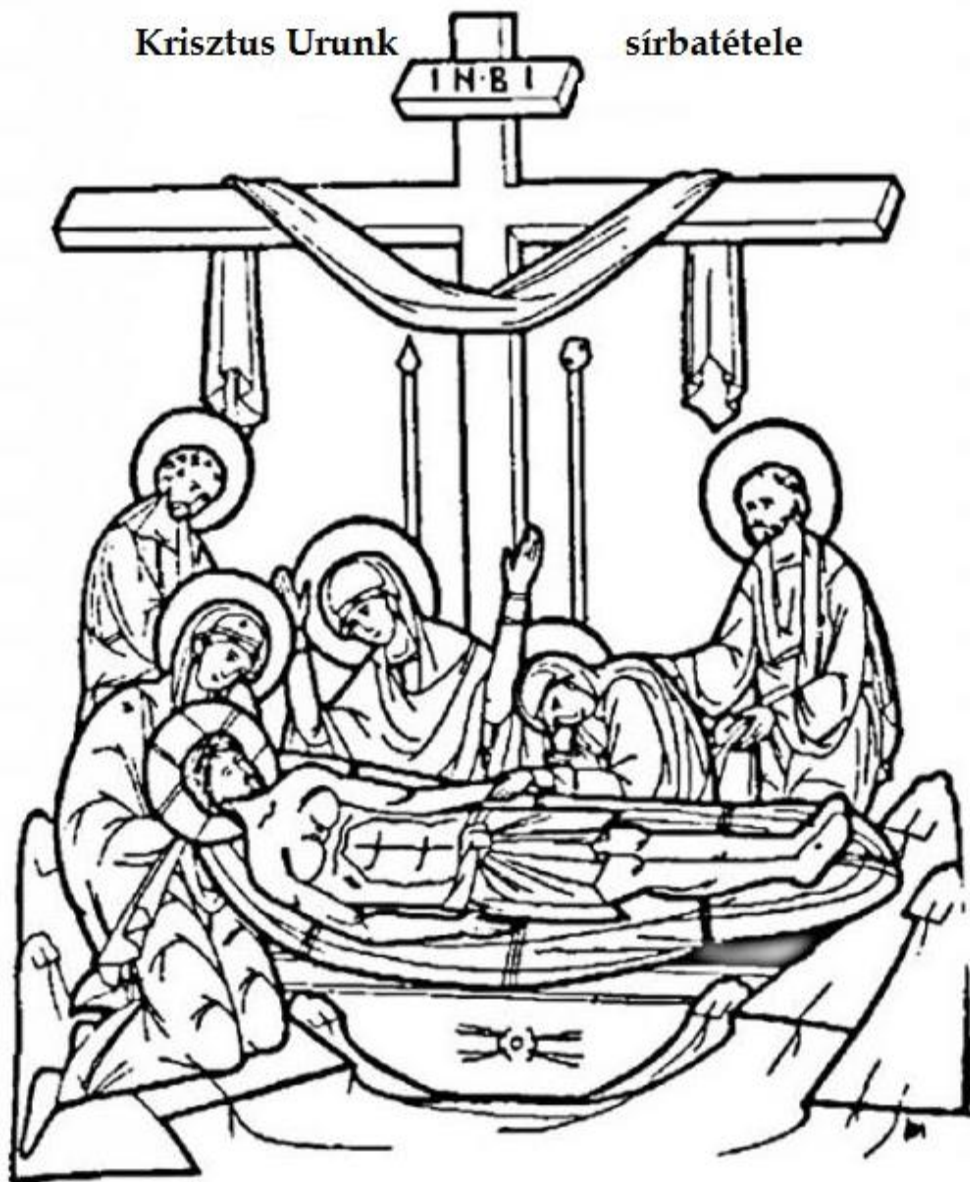
5.3. Miért halt meg Jézus olyan „gyorsan”?

(A kereszten akár napokig is szoktak szenvedni. Jézus szenvedése azonban nem itt kezdődött, hanem előző este a Getszemáni-kertben. És éjszaka és délelőtt is kínozták.)

5.4. Kik voltak ott Jézus keresztre feszítésnél?

(Édesanyja, női rokonai, az apostolok közül csak János, római katonák, a nép vezetői, báméskodó tömeg és együttérző nép, s a mellé keresztre feszített két la-tor=elítelt gonosztevő.)

Nagypéntek

**„Midőn mindnyájunkért új sírba tettél, Jézus,
ki mindnyájunknak Megváltója vagy,
akkor a mindig gúnyosan kacagó pokol,
látván téged, megrémült.
Zárai széttörték... a sírok megnyíltak
s a holtak fölkeltek.”**

(A Sírbatétel szertartásából)

Imádkozik kínzóíért is Jézus. Felajánlja szenvedését az Atyának. Három órai szenvedés után meghal a kereszten.

Egy közelben lévő, frissen készített sírba helyezik. Az este kezdődő nagy ünnep miatt már nincs idő méltó módon eltemetni.

6.1. Miért temetik el gyorsan Jézust, úgy, hogy még meg sem mossák a holttestét?

(Közeledik a szombat, amit a zsidóknak nyugalomban kell tölteniük. Sőt, ebben az évben a Húsvét fő ünnepnapja is szombatra esett.)

6.2. Miért imádkozik Jézus a kínzóíért!

(Jézus egész életét úgy élte, amit tanított: Isten szeret. Márpedig a szeretethez nem kapcsolódik sem bántás, sem bosszú. Sokkal inkább a megbocsátás.)

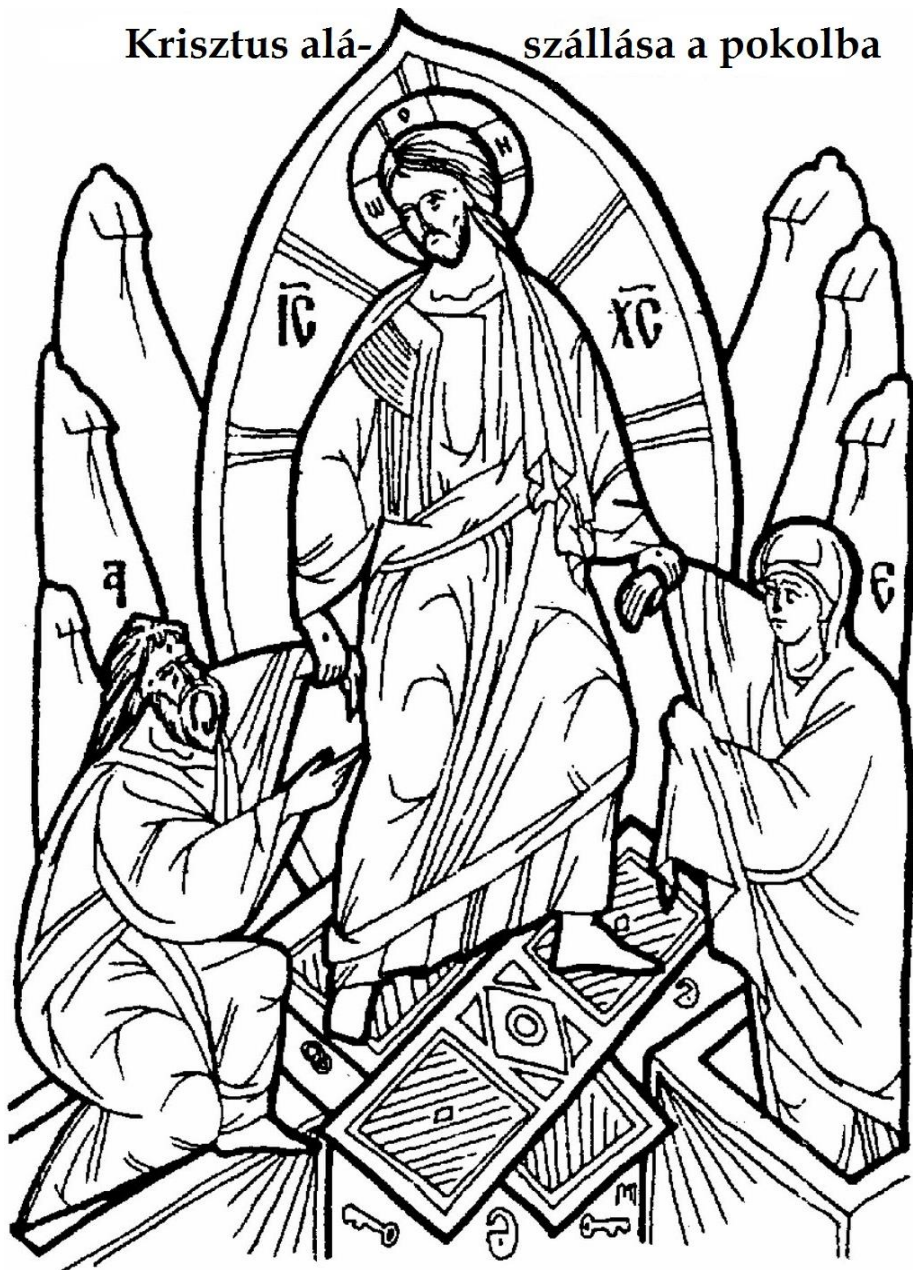
6.3. A hitelenség jele-e Jézus fölkiáltása: Én Istenem, miért hagytál el engem?

(A hitnek nem az ellentéte a hitelenség, pláne nem a kételkedés. A hit ellentéte a közömbösség, a nemtörődömség. Jézus kereszten átéli a magárahagyottságot. S ekkor fakad ki a zsoltáros – évszázadokkal azelőtt róla megírt – szavaival. Az ilyen sóhaj így sokkal inkább az Istenbe vetett hit megvallása.)

Nagyszombat–Húsvét

Krisztus alá- szállása a pokolba

„Ma a pokol sóhajtva kiáltja: Megtört a hatalmam.
Befogadtam egy halottat...
de nem bírom... megtartani.
El kell bocsátanom a többivel együtt...
Voltak nekem halottaim.
Ő azonban, mindet föltámasztotta.”

(A Vecsernyéből)

A szombati nyugalomban megpihen Jézus a sírban. Megtöri az alvilág hatalmát. Kiszabadítja a pokol tornácáról az ott rekedt igaz embereket.

Megnyílik a Mennyország kapuja, bejuthatnak oda a halálból megváltott emberek.

7.1. Melyik volt a Teremtés hetedik napja, amikor az Úristen megpihent a hatnapi teremtő munka után?

(A hetedik nap a szombat volt. Ezt ünneplik máig is a zsidók. Hetedik = sábat = szombat.)

7.2. Mi csinált Jézus Nagyszombaton?

(Egyrészt megpihent a sírban – mintegy befejezve a Teremtést. Másrészt leszállt az alvilágba, hogy kiszabadítsa a nem odavaló embereket. Ugyanis a jó emberek is a pokol tornácán voltak, hiszen Jézus kereszthaláláig nem volt nyitva a Mennyország kapuja.)

7.3. Mi van az ikonon Jézus lábainál?

(Az ikonon Jézus lábainál az alvilág betört kapui vannak, ill. zárok és feltört lakatok, amelyek a szabadulást jelképezik.)

7.4. Kik szoktak még Krisztus pokolra szállásának ikonján lenni?

(A sírból kiemelt Ádám és Éva, és az ószövetségi igazak: pl. Dávid és Salamon király, Keresztelő Szent János.)

Húsvét vasárnap

Kenethozó asszonyok

**„Habár sírod megpecsételtett,
mégis életet árasztottál a sírból,
Krisztus Istenünk...”**

(Tamás vasárnap tropárja¹)

A szombati ünnep elmúltával, hajnalban az asszonyok Jézus sírjához siettek. Szeretetük vitte oda őket, hogy megtisztítsák és a temetésre illően elkészítsék Jézus testét.

Jézus teste helyett azonban angyallal találkoztak, aki ezt mondta nekik: „Mit keresitek az élőt a holtak között? Nincs itt! Föltámadt, amint megmondta!”

8.1. Hová és miért mennek az asszonyok vasárnap kora reggel?

(Jézus sírjához sietnek a kenethozó asszonyok, hogy megmossák és a méltó temetésre, kenetekkel bebalzsamozzák Jézus holttestét.)

8.2. Kitől tudják meg az asszonyok Krisztus föltámadásának hírét?

(Az üres sírban egy angyal adja hírül nekik: „Mit keresitek az Élőt a holtak között? Nincs itt! Föltámadt!”)

8.3. Húsvét után hány napig van még itt a földön a holtából feltámadt Krisztus?

(40 napig többször is megjelenik tanítványainak, s majd utána fölmege a Mennysországba.)

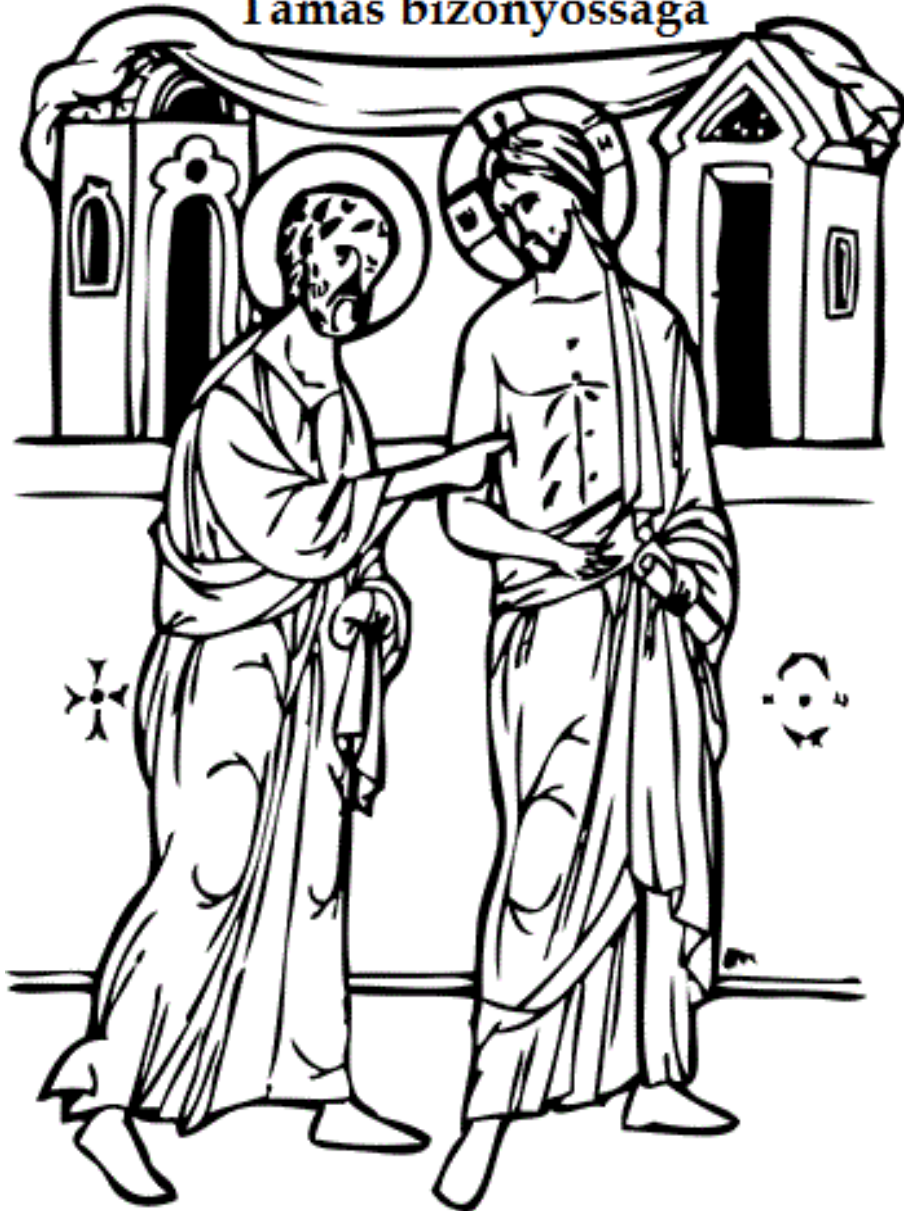
8.4. Ugyanúgy támadt-e föl Jézus a sírből, mint nyolc nappal korábban Lázár?

(Lázár újra élt ugyanabban a testében, amelyben eddig is, ezért néhány év vagy bő évtized múlva újra meghalt. Jézus viszont megdicsőült testtel támadt föl: van arca, vannak sebei stb., hogy megismerhessük. De már e világ törvényei nem szabnak határt a testének – vö. zárt ajtón keresztül lépett be tanítványaihoz.)

Tamás-vasárnap

(Húsvét után egy héttel)

Tamás bizonyossága

**„Zárt ajtó mellett, ó mindnyájunk Föltámadása,
tanítványaidnak megjelentél.”**

(Tamás vasárnap tropárja)

Föltámadása napján Jézus többször is megjelent tanítványainak. Tamás, egy a tizenkettő közül, nem volt jelen a találkozásoknál. Azt mondta a többieknek, hogy csak akkor hiszi el a feltámadást, ha saját szemeivel látja.

Egy héttel később a Feltámadt Jézus megjelent a tizenegy tanítványnak, és így szólt Tamáshoz: „Nézz meg engem, tedd a kezedet a sebeimbe és higgy!” Tamás ezeket meglátván így kiáltott föl: „Én Uram és Istenem!”

9.1. Miért lehet fontos az, hogy Tamás apostol megérintette Jézus sebeit?

(Mi is szoktunk kétkedni. S milyen jó később a jóról megbizonyosodni! Tamás apostol helyettünk és értünk is kétkedett. S milyen jó, hogy Jézus megajándékozta a bizonyossággal! Őt is és minket is.)

9.2. Miért lehetünk bizonyosak abban, hogy Jézus valóban legyőzte a halált és feltámadt a halálból?

(Férfiak és nők, apostolok és tanítványok találkoztak a feltámadt Jézussal. Ők maguk is nehezen hitték el, de megtapasztalták a csodát. Megváltozott az életük. S a keresztények szép élete miatt lassan megváltozott a társadalom is: rabszolgaság vége, szeretetszolgálat, nők jogai...)

9.3. A hit nem az eszünktől alakul ki, hanem Isten ajándéka. De mi mit tehetünk azért, hogy ez az életformáló erő bennünk is megmutatkozzon?

(Nyitott szívvel forduljunk Krisztushoz. Köszönjük meg, amit érettünk tett. Látszódjon meg tetteinken és gondolkodásunkon, hogy hálásak vagyunk neki. Akkor a hitünkől táplálkozó szeretet képes megváltoztatni minket.)